GAZETA POLSKA

Prenumerata w miéjscu kwartalnie złp. 12 — miesięcznie złp. 4. Ner po edynczy gr.

N^RO 219.

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 18 Sierpnia 1829 roku we Wtorek.

WIADOMOSCI HANDLOWE.

AMSZTERDAM. — *Dnia 8 sierpnia.* — Pokup na pszenicę zmniejszony, owies bez odbytu, żyto tylko nie zły targ miało. Płacono: pszenicę polską 126 fnt. wysokopstrokatą po 370 Fl. (45½ złp. za korzec.), dito 125 fnt po 350 Fl. — Żyto 119 do 120 fnt. pruskie po 168 do 170 Fl. — Owies 90 fnt. drobny, po 127 Fl. (15¾ złp za korzec.)

LONDYN. — *Dnia 7 sierpnia.* — Dnia dzisiejszego pokazało się z początku dosyć ochotników na pszenicę, ale dla tego odbyt nie był duży i ceny nie uległy zmianie. Z resztą bez odmiany. Pogoda ciągle niestała. — W tym tygodniu dowieziono z zagranicy: pszenicy 18,500; jęczmienia 1200; owsa 28,950 kwarterów. — Opłata na jęczmień zagraniczny, podwyższona o 1½ s.; na inne gatunki zboża zagranicznego, opłata celna jak była.

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE

KRÓLESTWO POLSKIE — Warszawa.

— *Urząd municypalny miasta stołecznego Warszawy.* Stósownie do reskryptu kommissji rządowéj spraw wewnętrznych i policji z dnia 24 lipca b. r. Nr. $\frac{4312}{541}$ z dyrekcji policji i poczt, na dniu 31m. p. prezentowanego, zawiadamia kwalifikowanych chirurgów 1 i 2go rzędu, że w powiatach kozienickim i soleckim, województwie sandomierskiém, zawakowały posady chirurgów z pensją roczną po złp. 600; żądający przeto otrzymać którą z pomienionych posad, winien zgłosić się wprost do kommissji rządowéj spraw wewnętrznych i policji, z dołączeniem dowodów kwalifikacji do swego podania. — W Warszawie dnia 3 sierpnia. — Vice prezydent *Lubowidzki.* — Za sekr. jen. *Wiernicki.*

— Nr. 39 pamiętnika Kolumb, wyszedł z druku; obejmuje w sobie: 1) Podróż do Brazylji P. Spix i Martius. 2) Wyjątek z listów o Włoszech. 3) Rozmaitości a mianowicie: spadek Renu; grób Napoleona; officer morski i pies morski; okropne pieczary w Ameryce północnéj; kilka słów o rzece Parana. 4) Gazeta podróży i jeografji. 5) Nowe dzieła.

— *Doniesienie.* — Przy mieście Szczekociny w województwie krakowskiém, obwodzie olkuskim, o mil 9 od Krakowa 7 od Częstochowy, a 30 od Warszawy odległém, na trakcie od Szląska pruskiego przez Częstochowę ku Rusi idącym w okolicy do zbóż obfitéj, nad brzegiem rzeki Pilicy położone, są gmachy murowane pod dachami gontowemi browaru piwnego i gorzelni w kwadrat postawione; piérwszy budynek ma długosci łok. wiedeń. 61, szerokości 23, wysokości łok. 5. Drugi budynek dług. łok. wiedeń. 60 szero. 23, wysokości łok: 4 i pół. Trzeci budynek długości łokci wiedeń. 59, szerokości 19, wysokości łok. 4 i pół, a przed temi na froncie spichlerz drewniany, długi łok. 20, szeroki łok. 19, wysokości łok. 4, pod tymże całym dwie piwnice murowane, sklepione. Gmachy te do założenia fabryki n. p. sukiennéj, lub innéj są zdatne, mając obok dwa młyny, z których jeden obraca trzy kamienie i tartak do rznięcia drzewa, a drugi 2 kamienie. Wody jest zawsze dostatkiem i mogą być do fabryki odstąpione. Miasto handlowe ma 2000 ludności a w niém różnego rodzaju rzemieślniczy, jako to: cieśle, mularze, kowale, slusarze, bednarze, stolarze, garncarze, mosiężnik, malarz, tkacze, szewcy, krawcy, powroźnicy, strycharze ect. Materjał do fabryki, jako to: glinę na cegłę i kamień w bliskości, drzewa do budowli i na opał tak obficie, że sążeń drzewa na opał z dostawą 6 złp. kosztuje. Przed gmachami jest plac obszerny na założenie jakowéj fabryki. Oprócz tych mogą być jeszcze odstąpionych kilka domów na mieszkania dla fabrykantów i z gruntami. Gmachy powyższe i z młynami mogą być czy na dziedzictwo odstąpione, czy na lat kilkanaście lub i dłużéj w dzierżawę wypuszczone, co od układu zależyć będzie. W bliskości ¼ i ½ mili są wsie ludne których mieszkańcy oczekują zarobku.

MATHIAS BRACIA.

mają zaszczyt uwiadomić *Prześwietną Publiczność*; że skład swój towarów przeniesli na Krakowskie-Przedmieście do DOMU W. WERNERA pod Nro 369 na piérwsze piętro obok głównego odwachu.

Gdy nadal trudnić się tylko będą handlem hurtowym i kommissami, przeto pozostałe towary sprzedawać będą za zniżone ceny w nowym lokalu.

ROSSJA. — W Inflantach nie spodziewają się z mającego nadejść żniwa obfitego plonu. Żyto które w niektórych okolicach dopiero w piérwszéj połowie czerwca kwitło, nie obiecuje obfitego żniwa, nie ma także wielkiéj na-

dziei co do jarych zasiewów, przygotowanie albowiem do nich roli, z powodu długo trwającego zimna bardzo spóźnione było.

— W ciągu zeszłego roku weszło do 15 rossyjskich portów nad morzem Czarném 1,959 okrętów; wartość ogólna towarów dowiezionych wynosiła 3,235,684 rubli, 6 kop.; wywiezionych 6,712,031 rubli 84¼ kop.

AMERYKA. — W dniu 17 lipca o godzinie 9 rano, dały się uczuć dwa trzęsienia ziemi w Mexyku, a w kilka dni potém ponowiły się. — Veracruz panowała febra.

— O zajęciu miasta Guatemala przez wojsko z San-Salvador, czytamy w liście d. 22 kwietnia z rzeczonego miasta pisanym: „Dnia 31 stycznia otoczyli miasto San-Salvadorjanie w liczbie 3000 ludzi, i zajęli o 25 minut drogi od niego 3 stanowiska. Po dwóch stanowczych uderzeniach byli w stanie przybliżyć się pod miasto. Dnia 9 kwietnia odebrali przedmieścia, poczém zaczęło się moene strzelanie. Niektórzy z mieszkańców strzelali z dachów do oblegających. Nazajutrz dostał się pułkownik Raul na czele Indjan do miasta, zamek poddał się d. 13, i wtenczas wszedł Morazan w trjumfie do miasta. Tegoż dnia uwięziono prezydenta Aycenina, ministra Sosa, dawniejszego prezydenta Arze i ministra wojny Zea, którzy wszyscy pod sąd kongresu oddani będą. Dnia 20 uwięziono jeszcze 100 osób. Dnia 23 miały się odbyć publiczne obchody uroczyste i wybór nowego prezydenta. Od d. 31 stycznia nie było ani jednego sklepu otwartego; wiele domów zrabowano, przez co nie jeden dobrze się mający obywatel, do ubóztwa przywiedziony został.

— Listy z Buenos-Ayres daty 4 maja, potwierdzają wiadomość o zgonie pułkownika Rauch. Poległ on pod przewagą silniejszego nieprzyjaciela po półgodzinnéj obronie a z nim i garstka walecznych którzy go odstąpić nie chcieli. Indjanie odcięli głowę od ciała, zatknęli na tyce i obnosili jako trofeum zwycięztwa. Jenerał Paez miał wkroczyć do Korduby z dywizją swoją, gdzie go obywatele, do których się kilkaset żołnierzy przyłączyło, z oznakami radości przyjęli. Tamtejszy gubernator Bastos uszedł wcale niespodzianie.

— Między ochotnikami, którzy się nazwali przyjaciołmi porządku, jest 1200 Francuzów, którzy atoli nie raz już dopuścili się nieporządku. Poważają się oni spokojnych obywateli napadać w ich domach i zmuszać do służby wojskowéj na okopach, przeciwko czemu odwoływał się i odgrażał konsul francuzki. Handel ustał zupełnie.

— Listy z Buenos-Ayres daty 30 maja, potwierdzają: że Francuzi zabrali wszystkie okręty wojenne téj prowincji na rzece Plata. Rząd Lavalesa wzywając Francuzów do broni przeciwko nieprzyjacielowi, opierał żądanie swoje na tém, że Francja nie uznała rzeczypospolitéj, jakto uczyniły Kraje Zjedn. Am. północnéj i Anglja. Gdy P. Maudeville obstawał przy tém, Lavalles wydał roskaz, że Francuzi którzy pod bronią nie staną, miasto opuścić mają. We dwa dni potém, nadpłynęła nocą wyprawa francuzka do przystani, odcięła okręty wojenne i jeden z nich spaliła.

— W innym liście czytamy: „Położenie miasta Buenos-Ayres w dniu 30 maja było jak najkrytyczniejsze. Montenerosowie wkroczyli do miasta i walczono po ulicach, a wojsko stojące pod miastem gotowało się do powszechnego uderzenia. Popłoch był powszechny.

ANGLJA. — *Z Londynu dnia 5 sierpnia.* — Gazeta nadworna z d. 31 z. m. donosi, że król J. mianował P. Unwin Addington posłem swoim przy królu hiszpańskim; Pana Chad posłem w Frankfurcie; Pana Turner posłem w Kolumbji, Pana Hamilton Seymour sekretarzem poselstwa w Stambule; Pana Conyngham sekretarzem poselstwa w Berlinie; P. Duncan Blygh, sekretarzem poselstwa w Florencji.

— Radykaliści mieli znowu d. 3 b. m. posiedzenie, na którém P. P. Hunt i Cobbett popisywali się z mowami. Pierwszy oświadczył iż najbliższym powodem do zwołania zgromadzenia, była uwaga pana Peela w parlamencie, że bogactwo w kraju zbyt nierówno jest podzielone. Mówca dodał że nie zamierza bynajmniéj wnosić pod naradę powszechnego rabunku. Przytoczono za przykład xięcia Buccleugh, który ma 160,000 f. s. rocznego dochodu, oraz cztérech innych obywateli w parafji Mary le bone, z których każdy ma corocznie do rozrządzenia 70,000 f. s. dochodu. P. Hunt przystąpił następnie do opisywania nędzy ludu, o któréj się przekonał w czasie podróży swojéj niedawno w kraju odbytéj. "Na przestrzeni 80 mil, rzekł on, widziałem tylko jedno pole, wolne od zarazy. Ostatnie 14 mil mojéj podróży, zrobiłem piesżo i przekonałem się, że wszystkie zdźbła miały bardzo cienkie kłosy i mało ziarna. Gdyby nawet niepogoda ustała, nie sądzę, iżbyśmy na pół dobre zbiory miéć mogli.„ W końcu uczynił mówca wniosek do rezolucji, że przyczyną nędzy jest niezupełna i niedostateczna reprezentacja ludu. Zgromadzenie przyjęło tę rezolucję jednomyślnością.

— Stany posiadłości portugalskich w Indjach, uchwaliły adres do Donny Marji z zapewnieniem o swojéj wierności i przywiązaniu.

— Sąd w mieście irlandzkiém Michelstown skazał cztérech urzędników policyjnych na 12miesięczne więzienie za nieprawne postępowanie w czasie ostatnich processji protestanckich.

— Piszą z Gibraltaru pod d. 13 czerwca, że Austrjacy uderzyli na okręty deja w czasie układów. Z téj przyczyny, nie chce on wcale słyszyć o pokoju.

— Dnia 3 b. m. złożyło królowi w Windsor petycję piętnastu tkaczów spitalfieldzkich. Mieli oni zamiar udać się gromadnie do króla, ale na zgromadzeniu postanowili wysłać tylko deputację.

— Z Kingston donoszą, że w tym samym dniu, w którym w Mureji trzęsienie ziemi tyle szkód zrządziło, dało się ono także uczuć na wyspie Jamajce.

— Odebrano wiadomości z wyspy S. Michała datowane 13 lipca. Polityczne położenie téj wyspy jest opłakane. Officerowie stracili wszelką władzę nad żołnierzami; wojskowi oddalają się z wyspy samowolnie i jest wiele podobieństwa, że cała załoga ogłosiłaby się za Donną Marją, gdyby tylko jaki śmiały officer na czele jéj stanął. Takiego ducha obudziły na wszystkich wyspach azorskich ostatnie doniesienia z wyspy Tercejry.

— Minister Aberdeen dał zapewnienie panu Schneider i innym kupcom, którzy u niego byli na konferencji, że już wydał rozkazy, aby okręt wojenny zajął stanowisko przy Veracruz, dla obrony poddanych angielskich i ich własności.

— Pewien Anglik darował 9 funt. szter. na umorzenie długu narodowego. Ponieważ dług ten wynosi 900 miljonów funt. ster., więc procent od niego po 4½ % czyni na rok 40 miljonów, na dzień 109,589 f. s. 10 pensów; na godzinę 4,568 f. s. 4 szel. 2 p.; na minutę 76 f. s.;

na sekundę jeden funt i 5 szel. Ztąd płynie: że darowizna powyższa nie jest w stanie umorzyć długu; za 5 sekund nie wystarcza nawet czasu na napisanie kwitu z jéj odebrania.

— Pewien mechanik wynalazł sztuczną pijawkę, która może zastąpić żywe, stające się coraz rzadszemi. Narzędzie jego składa się z trójkątnego ostrza które robi ranę zupełnie podobną do téj, jaką zadaje naturalna pijawka. Wewnątrz tego sztucznego zwierzęcia jest mała pompa oddechowa złożona z klapy będącéj nad ostrzem, i z małego kurka opatrzonego także klapą. Skoro podniesiemy kurek, klapa cylindru wpuszcza krew wysysaną, przeciwnie gdy się opuści, krew iść przestaje i klapa niższa się zamyka. Można przeto wpuścić tyle krwi ile się podoba i przystawić narzędzie w samo miejsce choréj części ciała. Bdelometr ten udoskonalony, jest niezbędny dla cyrulików, ażeby zaś zaszkodzić jego upowszechnieniu, głoszą, iż niepodobna jest, aby użycie jego było bezpieczne bez wdawania się tych panów.

DANJA. — *Z Kopenhagi d. 4 sierpnia.* — Dnia 1 b. m. odbyły się zaślubiny xiężniczki duńskiéj, z xięciem Ferdynandem duńskim.

FRANCJA. — *Z Paryża dnia 6 sierpnia.* — Sąd policji poprawczéj wezwał na wniosek posła neapolitańskiego do odpowiedzialności wydawców Kurjera francuzkiego, Konstytucjonisty i Dziennika handlowego za umieszczenie niektórych artykułów o Galjotym.

— Jeden z dzienników paryzkich obliczył, że od r. 1815 do maja 1828, wybrano 1400 deputowanych, z których 1250 otrzymało urzędy po wyborze, lub posunęło się na wyższe stopnie. Od r. przeszłego do dnia dzisiejszego otrzymało urzędy lub wyższe stopnie 50 deputowanych.

— Mówią tu wiele o mającém wychodzić czasowém pismie politycznem *les Temps*, które ma być organem lewego środka, a na które już 70 deputowanych téj części izby prenumerowało. Wydawcą odpowiedzialnym jest p. Coste, dawniejszy wydawca pisma *Tablettes universelles.*

— Ze zdania sprawy złożonego akademji nauk na posiedzeniu d. 3 sierpnia pokazuje się, że śmiertelność między ubogiemi jest większa jak między bogatemi. W ciągu lat 8 umarło z 600 osób najwyższego stanu 141, między któremi była jedna 90 lat mająca; tymczasem blisko dwa razy stosunkowo więcéj, umarło w klassie niższéj przedmieścia zamieszkującéj.

GRECJA. — *Z Napoli di Romania, dnia 7 lipca.* — Skarb grecki jest próżny, albowiem od czasu powrotu posła francuzkiego do Stambułu, przestały dochodzić prezydenta, subsydja francuzkie. P. Bulgari zaradził w części temu niedostatkowi przyrzekłszy prezydentowi wypłacić mu wkrótce 1,500,000 rubli.

— Zgromadzenie narodowe, otwarte będzie dnia 13 b. m.; zaraz na piérwszém posiedzeniu usprawiedliwi hr. Capodistrias odpowiedź swoją na notę P. Dawkins względem blokady brzegów greckich, przez Turków zajętych.

HISZPANJA. — Dnia 19 t. m. w nocy, odebrał król depesze z Neapolu, a nazajutrz uwiadomiono dwór o zaślubieniu przez króla xiężniczki Marji Krystyny. Stronnictwo zwane apostolskiém jest nieukontentowane z tego ożenienia. Kilku radców stanu a nawet X. Cyrillo zostali aresztowani za to, że posełali gazecie *Quotidienne*, artykuły przeciwko królewnie neapolitańskiéj.

— W bitwie strzelców gwardji królewskiéj z ochotnikami królewskimi, 5 ludzi utraciło życie, a bardzo wielu jest rannych.

— Rozchodzi się w publiczności wiadomość, że minister Calomarde stracił wiele z łaski królewskiéj.

— Bank zwany San Carlos dostaje nową organizację na wzór banku w Bordo, i zwać się będzie bankiem Ferdynanda. Tenże bank otrzyma 60 mill. realów (24 mill. złp.) w 20,000 akcji.

NIEMCY. *Z Monachjum, dnia 2 sierpnia* -- Dnia dzisiejszego odbyły się zaślubiny xiężny Amalji Leuchtenbergskiéj z cesarzem brazylskim przez prokurę z xięciem Karolem bawarskim. Slub dawał nuncjusz papiezki.

-- *Dnia 6 sier.* Margr. Barbacena zapisał 10,000 Z. R. na fundusz dla sierot w stolicy. Młoda cesarzowa wyznaczyła przed wyjazdem do Brazylji z kassy swojéj prywatnéj 6000 Zł. R. dla ubogich mieszkańców stolicy, 3000 zł. R. dla ubogich w dobrach rodziny Leuchtenbergskiéj we Włoszech i 2000 zł. R. dla ubogich w xięztwie Eichstadzkiém. Oprócz tych darów, wiele innych zakrywa skromność monarchini.

— Ogłoszono w Bawarji trzy postanowienia królewskie tyczące się urządzeń przeciwko fałszowaniu win. W instrukcji wydanéj władzom, dozwolono policji przedsiębrać przynajmniéj raz w rok, lub częściéj w miarę okoliczności, rewizje sklepów i składów u trudniących się handlem wina. Właścicielom składów i przekupniom, nie służy wymówka że zfałszowane nabyli wino, nie wiedząc o tém. W téjże instrukcji wskazane są sposoby postępowania, jak poznać wino zaprawne ołowiem, wapnem, ałunem, kwasem siarczanym, wódką, spiritusem winnym, jagodami, burakami i t. p.

PORTUGALJA. — Statek przybyły z wyspy ś. Michała przywiózł wiadomość, że nieukontentowanie na eskadrze Don Miguela doszło już do najwyższego stopnia. Na Tercejrę żaden pułk uderzyć nie chce, bo mówią że drogi prowadzące do miejsc warownych są minami podłożone. Siła zbrojna na Tercejrze zgromadzona, wynosi 4830 ludzi, między którymi jest 260 officerów, 210 officerów z korpusu inżenjerów marynarki i 40 officerów wyższego stopnia; artylerja składa się z trzech parków artylerji polowéj i zdostatecznéj artylerji wałowéj.

— Rozchodzi się wiadomość, że dej algierski wypowiedział wojnę rządowi naszemu.

— Desembargador Manoel Freira, ma być ministrem spraw zagranicznych w miejscu hrabjego Bastos. Nowy intendent policji tém tylko dotąd się odszczególnił, że dymissjonował 30 tak zwanych ajentów policyjnych, między którymi znajduje się znany i straszny Miguel Alcaida. Słychać także, że bardzo wiele uwięzionych wypuszczono na wolność; między innemi uwolniono tych wszystkich, których dnia onegdajszego przyprowadzono pokrępowanych z Elvas. W Setupal wypuszczono także nie mało uwięzionych. Uważano, że królowa matka jest niekontenta z łagodnych środków któremi Don Miguel zaczyna się powodować. Dymissjonowany dyrektor policji de Lima, bywa od tego czasu bardzo często w zamku Queluz gdzie królowa mieszka.

— W wielu prowincjach gdzie nie udały się żniwa, dotkliwy głód panuje. Ubodzy otaczają domy bogatych, domagając się chleba. Powietrze w okolicach stolicy jeszcze nie ustało.

TURCJA. — *Ze Stambułu dnia 14 lipca.* — Podatek pogłównego został podwyższony.

— Słychać, że na przyszłość wybierani będą paszowie z pośród wojskowych młodych i że będą musieli golić brody, które się nie zgadzają z nowym uniformem.
— Wszyscy dowódzcy tureccy mieli otrzymać rozkaz cofania się w razie wątpliwym i nie narażania wojska na bitwy stanowcze.
— Sułtan obawia się, aby stronnicy janczarów i dawnego porządku rzeczy, nie podnieśli teraz głowy.
— Usiłowaniom kontradmirała Rosamel powiodło się skłonić Greków na wyspie Kandji do faktycznego zawieszenia broni i do rozpoczęcia układów z Turkami.
— Do szczegółów uroczystego posłuchania Pana Gordon u sułtana, należy dodać, że przedsionek sułtański spoczywał na 24 tylomaż wyzłacanemi gałkami ozdobionych filarach, z niego dopiero wchodziło się do części namiotu półkólistéj, obitéj najbogatszemi adamaszkami i najkosztowniejszemi kobiercami; w głębi téj części znajdował się tron sułtański, z baldachinem czerwono axamitnym, bogato haftowanym i drogiemi kamieniami wysadzanym. Sułtan miał na sobie fioletowy płaszcz wojskowy z kołnierzem bogato haftowanym i djamentami wysadzanym, na głowie czapkę również jak czaprak u konia brylantami wysadzaną. Mowę posła angielskiego przetłómaczono mu zaraz na język turecki, a do odpowiedzi sam sułtan podał kajmakanowi myśli w kilku wyrazach. Między innemi wyrażono ztąd ukontentowanie, że król angielski mianował posłem przy Porcie męża tak mądrego i umiarkowanego.
— Z Egiptu donoszą, że wicekról urządza nieustannie regularną piechotę i jazdę, ale jeszcze zachowuje przeciw Wechabitom, sułtanowi zaś posyła tylko posiłki pieniężne. Kapudan pasza uzbraja flottę z którą popłynie na morze czarne.
— Korrespondent hamburgski umieścił następującą wiadomość ze Stambułu daty 17 lipca:
„Nadzieja bliskiego pokoju zniknęła i sułtan chce się bronić do ostatka. Ale Turcy są przestraszeni i uważają sprawę jego za straconą. Reis Effendi oświadczył bez ogródki, że Porta nie może się układać na zasadzie traktatu londyńskiego.“
— Było doniesienie, że Anglicy zatopili parowy statek grecki *Karterja*, wysłany przez prezydenta hr. Capodistrias na utrzymanie blokady. Dowiadujemy się teraz, że angielska fregatta wezwawszy bezskutecznie tenże statek do poddania się, wystrzeliła do niego dwa razy i tak mocno uszkodziła, że bez naprawy użyty być nie może.

WIADOMOSCI NAUKOWE.

Sposoby zachowania masła.

Zwyczajnym sposobem przyrządzenia masła przeznaczonego do zachowania, jest solenie. Pan Eaton w dziele swojém *Surview of Turkish Empire*, powiada, że niemal wszystkie masło które w Carogodzie zużywają, pochodzi z Krymu i z Kirbaj; nadają mu smak przyjemny i trwały tym sposobem, że je świeże jeszcze topią przy ogniu wolnym, zdejmując pianę zbierającą się u wierzchu. Pan Eaton jest tego zdania, że łącząc obydwa sposoby przygotowania na konserwę masła, to jest tatarski i używany u nas, czyli przetapiając go i soląc, można mieć masło, które przez dwa lata niezepsuje się i smak jak najlepszy dochowa. Zapewnia oraz, że masło starannie przy wolnym ogniu topione, z koloru swego nic nie traci.

Podobnież i pan Thenard zaleca sposób tatarski, ale ostrzega, żeby ciepło do topienia masła użyte było jak najumiarkowańsze, a jeżeli można, żeby je topić za pomocą rozpalonego piasku tak długo, dopóki fusy nieosiądą na dnie naczynia, a cała massa topionego masła, nie zrobi się czystą i przezroczystą czyli klarowną. Wtenczas trzeba zbierać formujące się na wierzchu szumowiny, albo przefiltrować je przez czyste płótno, a następnie w téj chwili zaraz ostudzić w wodzie studziennéj ile być może najzimniejszéj. Gdyby woda niedosyć zimna była, trzeba do niéj dodać pewną ilość soli i lodu. Tym sposobem przyrządzone masło zachowuje się w czystych naczyniach w miejscu chłodném postawionych, a będzie najmniéj przez miesięcy sześć tak świeże i tak smaczne jakby dziś robione. Biorąc go z naczynia do użytku, trzeba zwierzchnią warstwę bardzo cienko zebrać i odłożyć. Gdyby masło takie było cokolwiek zgorzkniałe, trzeba go znowu powyższym sposobem przetopić i ostudzić.

Dr. *Anderson* podaje odmienny sposób przyrządzenia masła na konserwę. Każe on brać do tego jednę część cukru, jednę część saletry a dwie części najlepszéj soli hiszpańskiéj, co wszystko dobrze miałko utłuczone pospołu wymieszać należy; tę massę mięsza się z masłem jak tylko zrobione będzie, w stosunku jak 1 do 16; np. do 16 funtów masła jeden funt owéj mięszaniny. Pakując masło w naczynie trzeba go jak najmocniéj ugniatać, aby próżnego miejsca nie zostawić. Tym sposobem urządzone masło dopiero w dni 14 przybiera smak swój naturalny, piérwéj przeto używać go nie można; jest nawet smaczniejsze od masła, zwyczajnym sposobem przyrządzonego. Zachowane w miejscu chłodném, nie psuje się i konserwuje nawet przez lat kilka.

Lekarstwo na paskudnika czyli na rozdęcie u bydła.

Dziennik frankfurtski poleca następujące lékarstwo przeciw rozdęciu u bydła rogatego:

„Przy wypróżnianiu pieca wapiennego, trzeba wziąść bryłę wapna dobrze wypalonego w wielkości mężkiéj pięści, potłuc je w drobne kawałki, i ile być może najśpieszniéj (aby się kwasem powietrznym nie nasyciło), włożyć w butelkę, którą dobrze zakorkować, mokrym pęcherzem obwiązać i zachować należy. Gdy się zdarzy, że bydle dostatnie rozdęcia lub paskudnika, bierze się wtenczas z butelki odrobinę wapna, w ilości np. orzecha włoskiego, kładzie go się w butelkę i nalewa letnią wodą, zakrywając dłonią otwór butelki aby powietrze nie dochodziło, porusząjąc butelkę dopóki się wapno nie rozpuści. W kilka minut po wlaniu tego rozczynu w gardło bydlęciu, takowe przychodzi do zdrowia. Przypomina się za główny warunek, aby strzedz wapno od wpływu powietrza, tak przy otwieraniu zapasowéj flaszy, jak i przy robieniu rozczynu, co wszystko jak najprędzéj robić dla tego należy. Zimnéj wody nie można do rozpuszczenia wapna używać, bo skutek omyli. To lekarstwo jest tak dalece dobre, że je można cielnym krowom bez obawy dawać; owcom daje się stosunkowo mniéj.“

Pewniejszy, bo doświadczeniem u nas już wsparty sposób ratowania bydła na paskudnika, jest, łyżka stołowa ammoniaku rozpuszczonego w szklance wody, którą się bydlęciu w gardło wlewa. O jego użyciu daliśmy wiadomość w Nro. 49 Gazety Polskiéj z roku 1827; o doświadczonéj zaś skuteczności, w Nro. 57 z tegoż roku.

Sposób przeciwko gąsienicy na drzewach.

Najlepszym, przez doktora Wismanna z Olfen doświadczonym sposobem na gąsienice, jest *ług z mydła szarego*, którym za pomocą ręcznych sikawek polewają się drzewa gąsienicą zapaskudzone. Zmiotanie gąsienicy i palenie jéj jest dobre, ale więcéj czasu i mozołu wymaga.

TEATR NARODOWY. Dziś komedja: *Szkoła Obmowy*.
— Pan Nowakowski należący już do składu artystów teatru narodowego, występuje dziś w roli *Cześnika*.

GABINET TOPOGRAFICZNY, w salach redutowych.

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO I KOMP. PRZY ULICY ŻABIÉJ Nro. 472.